

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, PÉNTEK, 1908. NOVEMBER 13.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 261. SZÁM.

Előfizetési árak:

Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „

Vidéken:
Egész évre . . . 20.— K

Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.

Hirdetések pétt sor szá-
mitással díjszabás szerint

A legerősebb érv.

Kassa, nov. 12.

Napvilágot látott tegnap a legerősebb érv, mely egymagában képes arra, hogy halomra döntse az Andrássy Gyula gróf által tervezett választói jogreform ellen hadsorbába állított ellenvetések egész légióját. Maga a képviselőház elé terjesztett törvényjavaslat, ez a legerősebb érv, mely valóságos remeke a mélyreható állambölcseleti gondolkodásnak és a megcáfolatlan statisztikai adatokra támaszkodó politikai intézményeknek. Nyílt őszinteséggel lép Andrássy Gyula gróf a törvényhozás elé ezzel a törvényjavaslattal, melyet az indokolásba lefektetett igazságokkal olyan erősen alapolott meg, hogy bátran fogadhatja el azt a nemzet az alkotmányos élet megerősítésének egyik legfőbb támasztékául.

A javaslatban megnyilatkozó szellem az európai modern eszmeáramlatok legkiforrottabb és legértékesebb eszméiből kiindulva azzal a biztonsággal tendál a jogfejlődés egészséges iránya felé, melyet egyedül a rendithetetlen igazságérzet ereje képes elmeműnek megadni. A javaslat alapja — az általánosság, mely az alkotmányos államélet parlamentáris rendszereinek ma a legfőbb követelménye. Az általános választói jog széles körökre terjeszti ki a politikai érdekeltiséget s ezzel mintegy kultiválás alá veszi és termékenyíti teszi az állampolgárok ama tömegét, mely eddig a teljes részvétlenség meddő állapotában legfeljebb csak a demagógia elvetett magjaiból keltette ki az elégtelenség és elkeseredettség dudáját. A választói jog általánossá tétele kiirtja a tömegek lelkéből a bennök elharapódzott mérges és kártékony eszmedudvák flóráját, mert azzal az öntudattal tölti el az új joggal felruházott állampolgárokat, hogy ők tényező erőforrásai az alkotásokban megnyilatkozó államéletnek. Ennek a tudata pedig azt a büszkeséget kell, hogy ébressze fel bennök, melyet az önnön értékének érzete kelt az emberi lélekben. Az öntudatában büszke és önértékét megbecsülő polgárság a nemzet legdrágább kincse.

Az általános választói jog a maga minden előnyével érvényesül az Andrássy Gyula gróf törvényjavaslatában. Csakis a tényleges viszonyok okozzák azt, hogy az általánosság tisztán, minden biztonsági megszorítás nélkül nem alkalmazható, mert hiszen ez épen a szándékolt jó eredmények meg-hiusítására vezetne. Az államélet biztos fejlődése megkívánja, hogy az arra zavarólag ható befolyásoktól mentesüljön. Már pedig, ha az általános szavazati jog a maga féktelenségében valósulna meg, akkor a békes fejlődés menetére a mérsékelt és megfontolt belátás nélküli politikai éretlenség oly zabolátlan tömege zudulna rá, mely válságos zavarokat idézhetne elő. Ezt nem szabad megengedni, de még megkockáztatni sem.

Az értelmi census megállapítása és a pluralitás azok a biztonsági megszorítások, melyek arra hivatják, hogy az általános választói jog hibáit és káros fogyatékosait ne hagyják érvényesülni. Az általános választói jog tehát eme biztonsági megszorításokkal nemcsak hogy meghamisítva nincs, hanem épen ellenkezőleg tökéletesebbé, használhatóbbá, praktikusabbá van téve. A félelmetes gyorsasággal száguldozó gőzmozdonyok tüze a pusztulás üszkét hordozná körül, amerre jár, ha nem volna a vaskazán fékmentő bensejébe zárva és a gőzmozdony maga is ezernyi csavar és a biztonsági szelepek meg óvókészülékek megannyijával van tökéletesítve, hogy annál inkább tudja azt a célt szolgálni, melyre hivatva van.

Igy a választói jog általánosságának korrekтивumaiban sem a lenyűgöző bilincset szabad látnunk, mert nem az, hanem a teljes érvényesülés és a hasznos tevékenyülés ama segítő eszközeit, melyek az intézménnyel szerves összefüggésben, mint annak vigens erőforrásai és nélkülözhetetlen testrészei szerepelnek.

Az értelmi censuson alapuló pluralis választói jog, mely a nyílt szavazást teszi kötelezővé, a modern jogfejlődés ama produktuma, mely Magyarországon csakis ilyen összetételben képes céljának megfelelni.

Az elővásárlás uzsorája.

Törvény készül ellene.

Az élelmezési cikkek ára évek óta emelkedik s ugyanannyi idő óta hangzanak e felől a panaszok. Nemcsak helyben, hanem az országban többfelé, különösen a nagyobb városokban s a forgalmi gócpontokon.

Különösen a piac az, amelynek az értelmetlen megdrágulását lehet mindenütt érezni. Nálunk is nagy a piaci drágaság, de vannak városok, ahol az még nagyobb. S miután mégis a piac adja a megélhetéshez legszükségesebb élelmezési anyagokat, ide kellett, hogy első sorban forduljon a figyelmé azoknak a hatóságoknak, amelyeknek hivatásuk volna a mértéktelen drágaságok okait kideríteni s azokat megszüntetni.

Mert hiszen ezeknek az árdrágulásoknak nem természetes, hanem mesterséges okai vannak. Igazolható hiteles adatokkal, hogy ugyanaz az élelmiszer, amely az egyik vidéken bizonyos mennyiségben egy korona, a másik vidéken ugyanazon minőségben és mennyiségben két korona.

A régi kereskedelmi elv tehát, amely szerint az árukat a kínálatnak és a keresletnek egymáshoz való viszonylagos arányai szabályozzák, itt már régen csődöt mondott. Itt már nem kereslet és kínálat, hanem kifejezetten az élelmiszerüzorsza szabályozza az árakat, természetesen mindig a fogyasztók rovására.

De a bajok javítása felől sok ideig nem történt semmi, pedig évtizedeken át hangzottak a panaszok. Mégis Budapest tett annyit, hogy felállította a vásárcsarnokait, ami ha használt is valamit, az nem sok volt.

Ugy tudjuk azonban, hogy az általános panaszok arra késztették a belügyminiszteriumot, hogy belenézzen komolyan ezekbe a lehetetlen ügyekbe s az egész országra nézve, törvénnyel gyökeresen orvosolja a bajokat.

A bajok okát pedig az országstervezésében-hosszában divó ugynevezett elővételi rendszerben találta meg, aminek a közönséges magyar nyelven az a neve, hogy: kofauralom. Ez az, ami átok gyanánt dühöng végig a városokon s lehetlenné teszi a fogyasztónak a termelővel való közvetlen érintkezését. A pénzt produkáló fogyasztó s a terményt produkáló termelő közé egyre nagyobb számban tolakodik a nem produktív elővételi rendszer, amely a termelőtől minden fufang, sőt erőszak kihasználásával olcsón vesz, hogy azután a piacot dominálván, kénye-kedve szerint való drága áron adja el az élelmiszert a tehetetlen fogyasztónak.

Ez ellen készül most törvény a belügyminiszteriumban. Nagyon hasznos dolog lesz, jó hogy készül, ámbátor már hamarabb is készülhetett volna. Mert a kofaura-

FIGYELEM!

Aki elzalogosított ékszerét, arany- és ezüstneműjét kiváltani nem képes, annak **zálogcéduláját legmagasabb áron megveszi!**

HEILMANN HENRIK

órák és aranyműves

Kassa, Kossuth L.-u. 9.

==== Régiségek a legmagasabb áron vásároltatnak. ====

lom kérdése nem új. A fogyasztó közönség rovására menő ezen elővételi uzsora nem is ennyire új keletű, meg volt az már egy emberöltő előtt is. Amikor márszintén panaszkodott ellene a fogyasztóknak mindig letörten maradó közönsége.

Dalegyletek egyesülése.

Ismerkedési estély a Schalkházban.

Szerencsés órában született két kassai dalos egyesület, a régi dicsőséges multu Kassai dalegylet és a postások által alakított Ének és zene-egyesület fuziójának gondolata. A mikor annyira elharapódzott Kassán az erők szétforgácsolásának kultusza, a midőn különböző utakon vegetálnak azok, kik egyesülve életképes eredményeket produkálhatnának, üdvözölni kell az egyesülést, mely most közös erővel a dal mivélését; a zene intenzív kultiválását tűzte ki maga elé. Semmiféle más nem verseng a közönség kegyeért, az egyesült dalárda semmi mást szolgálni nem akar, csak a dal és a zene kultuszát.

Pártolást érdemel az ilyen törekvés, különösen Kassán, hol újabb idők jele, hogy minden mozgalomnak felekezeti vagy osztály jellege van. Nem is csalódhatunk, amikor azt hisszük, hogy az egyesült dalegylet működése nagy és becses sikerrel fog járni.

Az egyesült dalegylet tagjai tegnap este a Schalkház szálloda nagytermében családjukkal együtt, barátságos ismerkedési estélyt tartottak, melyen több mint nyolcvan család jelent meg. Vacsora alatt az első felköszöntőt Lekly Gyula mondotta, aki lelkes szavakban vázolta, minő szép perspektívát nyújt az egyesülés. Majd Augustiny Elek mondott felköszöntőt. A társaság a legjobb hangulatban az éjfél óráig maradt együtt.

HIREK.

— Uj kuria bíró. A király Ribossy Kálmán kassai ítélőtáblai bírót rendes kuriai bíróvá kinevezte.

— Kinevezés. Az igazságügyminiszter dr. Berczelly Jenő miniszteri fogalmazót segédtitkárrá kinevezte.

— Uj kassai táblabíró. A király, Péchy Pált, a kassai ítélőtábla elnöki titkárárt táblabíróvá kinevezte.

— Előléptetések. A Ksod igazgató-sága Kirschner Endre főellenőrt a VI. fiz. oszt. második fokozatába, Kovács András főmozdonyvezetőt a II. fizetési csoport 3-ik fizetési fokozatába, Hladsky János II. oszt. mozdonyfelügyelőt a II-ik fizetési csoport 2-ik fokozatába léptette elő.

— A diákkongresszus. A kassai diákkongresszus sikerét már előre is biztosítja a rendezőség agilis munkája. Jogászaink mindent megtesznek, hogy az előkészületi munkálatok a legnagyobb rendben és körültekintéssel folyjanak le. Munkásságukat már eddig is siker koronázta, amennyiben a kongresszus anyagi sikere máris kétségen kívül áll. Közéletünk kiválóságai nagy érdeklődést tanúsítanak a kongresszus iránt, amit az a tény bizonyít, hogy a felajánlott védnökséget a legnagyobb készséggel fogadják el. Ujabbban herceg Windischgrätz Lajos, gróf Mailáth József főrendek, Berczelly Jenő v. b. t. t., táblai elnök, Arnold Sándor táblai tanácselnök, Hammersberg László és Péchy Zsigmond orsz. képviselők, Rakovszky Endre min. tanácsos, volt kassai főispán és Siposs A. Gyula kamarai elnök tudatták a rendezőséggel, hogy a védnökséget elvállalják. A védnökök által a kongresszus céljaira felajánlott összeg eddig

760 koronát tesz ki. Örömmel regisztráljuk, hogy pénzintézeteink is kivesszük részüket a kongresszus támogatásából és eddig a Kassai Takarékpénztár és a Magyar Általános Hitelbank kassai fiókja juttattak 20-20 koronát a rendezőség kezébe.

— A költségvetés tárgyalása. Kassa város 1909. évi költségvetését ma tárgyalják az egyesült bizottságok. Az ülésen Éder Ödön polgármester elnököl.

— Megjutalmazott vasutasok. A Ksod. igazgató-sága bátor lélekjelenléteért három vasutast megjutalmazott. Ezelőtt körülbelül öt hónappal teljes gőzzel robogott be a turáni pályaudvarra a Kassa felől érkező tehervonat és épen arra a vágányra ment, melyen az oderbergi vonat épen indulni készült. Még mindig nem vették észre a veszélyt. A szerencsétlenség azonnal bekövetkezik, ha Korotvicska Rezső vonatkísérő észre nem veszi a veszélyt és a vonatvezető kocsijába rohanva, meg nem huzza a vészféket. Errea vonatvezető ellengőzt adott és nagynehezen megállították a vonatot az indulást leintették. Ez alkalmából a Ksod. vezérigazgató-sága Korotvicska Rezső vonatkísérőt 120 korona, Jauth Ferenc vonatvezetőt 60 korona és a fűtőt 40 korona jutalomban részesítette.

— A Magas Tátra érdekében. A Magyarországi Kárpát-egyesület ezévi közgyűlése által a Csorbató—Barlangligeti ut szelvényének, illetve a Magas Tátra fejlesztése tárgyában kiküldött bizottság f. hó 17-én délelőtt 10 és fél órákor fogja a kereskedelmi és a földmívelési miniszternek az e tárgyban kidolgozott memorandumot a képviselőház társalgótermében átadni. A bizottság a szepesi főispán vezetése alatt ugyanakkor az igazság- és belügyminiszternél is fog tisztelegni.

— A mindenre jó sósborszesz. A belügyminiszter nemrégben rendeletet adott ki a sósborszesz készítményekkel üzött visszaélések ellen. A hangzatos reklámok szerint, minden nyavalyára, betegségre gyógyító irt rejtegetett a sósborszesz. A látóréstől — a szemárköhögésig, nem volt fájdalom, melyre nem ajánlották volna a sósborszeszt — az élelmes patikusok. A csomagolást is úgy végezték, hogy a sósborszesz üveget bebugyoláló papir egyuttal a receptet is tartalmazta, mely bő utasításokkal szolgált minden baj orvoslása dolgában. A sósborszesz-szédélgének persze jobbra a műveletlen elem ült fel. A miniszter ezen az állapoton radikálisan segített, eltiltotta a sósborszesznek, mint gyógyszernek ajánlását s elkobzás terhe falatt tiltotta meg az ilyen irányú reklamározást. A kereskedők azonban még a régi csomagolási utasítással volt ellátva. A kassai rendőrségnek is tudomására jutott, hogy több kassai fűszerkereskedő Diana, Erő, Inda és a más elnevezéssel forgalomba hozott sósborszeszt tiltott gyógyjavasallal árusít. Ez alapon a rendőrség az üzletekben vizsgálatot tartott s egyeseknél a sósborszesz üvegeit ily tiltott nyomtatványokba csomagolva találta. Ezek ellen a kihágási eljárás megindult.

— A trónörökös negyedik gyermeke. Megirtuk már volt, hogy Hohenberg hercegnő, Ferenc Ferdinánd trónörökös felesége hol fiugyermetet szült. A trónörökös családjában történt incidens nagy ijedelmet okozott a bécsi udvarnál, mert az utolsó hírek arról szóltak, hogy Hohenberg hercegnő állapota veszedelmes. Később kiderült, hogy a hercegnő maga jól van. A király jelentést tétett magának és elrendelte, hogy naponta többször értesítsék a hercegnő állapotáról. Ferenc Ferdinánd trónörökös rendkívül leverte az eset, később azonban,

a mikor az orvosok megnyugtatták, maga közölte Schönbrunnban a királylyal, hogy egyelőre nincs veszedelem. Az esetről táviratban értesítették a német császárt, aki most vendége volt a trónörökös párnak. A király rendeletére két bécsi orvostanár kereste fel a hercegnőt. Schönbrunnból táviratkozzák, hogy azok az udvari emberek, akik résztvettek Vilmos császárral a trónörökös birtokain történt vadászaton, a legnagyobb meglepetéssel fogadták a trónörökösnek betegségenek hírét.

A hercegnő tudvalevőleg alig néhány nappal ezelőtt maga rendezte be Vilmos császár szobáját. Finom női izlésével ugyanolyan környezetet teremtett a császár számára, mint amit potsdami dolgozószobájában megszokott és irásztalára felesége és gyermekei arcképét állította. A császár hála-lás kézcsókkal köszönte meg a figyelmet. A hercegnő akkor teljesen egészséges volt. Beavatott körökben megcáfolták azt a hírt, mintha influenzája lett volna. Inkább attól tartanak, hogy valami baleset érte a trónörökös nejét s ez okozta a katasztrófát.

— A vasuti munkás-szövetség főelosztása. A vasuti munkások országos szövetségét, amelynek működését a kereskedelmi miniszter fölfüggesztette, ma főelosztatta a miniszter nevében Szerényi államtitkár. A főelosztás okai a következők: 1. A szövetség az államvasuti géppári munkások tagsági díjait a miniszter rendelete ellenére se fizette vissza. 2. A díjazott alkalmazottak meg nem engedett befolyást gyakorolnak a szövetség működésére. 3. A szövetség a tagok névsorát nem mutatta be a vasuti és hajózási főfelügyelőségnek. 4. A szövetség a tagok segítésére csak 7737 koronát fordított, egy igazgató lap főtartására pedig 103.157 koronát. A szövetség vagyonát a székesfőváros egyik meghatalmazott tisztviselője fogja átvenni.

— Az esti fürdés. A kassai gőzfürdőben a férfiak már délután 2 órán tul nem fürödhetnek. A nők is csak a hét két napján használhatják a gőzfürdőt, akkor is délután. Kádfürdőt pedig délután 5 órán tul váltani nem lehet, mert a fürdőt 6 órákor zárják. A kassai fürdőzési idő, jobbra a magyar fürdők nagy többsége szerint igazodik. Manapság még kevés az olyan magyar fürdő, mely az esti órákban is nyitva volna. A külföldön azonban annál több fürdő vezet be az esti üzemet is. Az emberek életkörülményei ugy alakultak, hogy az esti órák a legalkalmasabbak a fürdőzésre. Akkor van a közönség nagyrészenek a legtöbb szabadideje. A reggeli fürdőzés kényelmetlen. Korán felkelni senki sem szeret. Napközben pedig alig van valakinek ideje, hogy fürdőt használjon. Különösen a kereskedőkre és iparosokra volna kényelmes, ha Kassán az esti fürdést bevezetnék. Szegedén, hol a gőz- és kádfürdő a város jól jövedelmező vállalata, már foglalkoznak az esti fürdőhasználat tervével. A kassai gőzfürdő részvénytársaság csak kitűnő jövedelmét szaporítaná, ha a fürdőt esti 11 óráig nyitva tartaná.

— Szédélgés a jótékony-ság nevében! Az országot keresztül-kasul járják a József kir. herceg szanatórium nevében egy kis kék 60 filléres fűzettel, mely „Védekezés a tüdővész ellen” címet viseli. A fűzetet Rákosszabán nyomatták. Semmi joga sincs a jelzett címet viselni, mert a fűzetében a védekezésről egy árva szó sincs. De még kevesebb joga van bárkinek az egyesület nevében azt terjeszteni, mert ezzel az egyesület senkit meg nem bízott. Nevével illetéktelenül visszaélnék. Kérünk mindenkit, hogy a fűzet terjesztőit adják át a hatóságnak.

— Ismétlő puskák a honvédségnek. Még 1904-ben 36.000 darab ismétlő puskát rendeltek a honvédség részére, de költséget nem kértek erre a célra a törvényhozástól. Jekelfalussy honvédelmi miniszter ma törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé, fölhatalmazást kérve, hogy a 2,625.282 ko-

rona költséget és ennek három százalékos kamatait a honvédelmi tárca átmeneti kiadásai között elszámolhassa.

— Sebes hajtás. Szorik József kocsis a Sándor-utcán nagy sebességgel hajtotta lovait. A rendőrség a tiltott sebes hajtás miatt a kocsis ellen a kihágási eljárást megindította.

— Tűz Lőcsén. F. hó 6-ikán éjjel 11 órakor Lőcsén Giegasch József lakásában tűz ütött ki, mely alkalommal egy lakószoba mennyezete leégett. A tüzet a kéménybe beépített gerenda okozta. A kár 1000 K.

— Magyar Otthon. Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejártú szobák. Rézágak, fürdők, lift. Olcsó árak. Főherceg Sándor-utca 30. sz.

Színház.

— Bánk bán. Katona József emlékének áldozott tegnap a színház. Áldozatul a legjobb magyar szomorujátékot választotta ki, melyről a tegnapi előadás után ugyan senki sem merte volna megkockáztatni azt a kijelentést, hogy ez a legjobb magyar tragédia. De hát diszeloádáson nincsen ez más képen és tegnap semmi különös ok sem volt arra, hogy eltérve az eddigi szokástól a szó diszes értelmében vett diszeloádásban legyen részünk. Ugy látszik, megerett már az alapos tanulmányra az a kérdés, hogy miért nem tudunk a történelmi drámák hőseiből valódi hus és vér embereket alakítani, akik ne csak azt tartják egyedüli és legfőbb életfeladatuknak, hogy diszmagyarban jelenjenek meg a színpadon és a verseket ropogtassák, hanem természetesen is beszéljenek és ágáljanak? A modern drámákban színészeink élvezetes művészetté tudták emelni a természetességet, de a történelmi darabok hősei még mindég csak diszmagyarba öltöztetett bábok. Ehhez járul még azután a diszeloádások kevésbé gondos rendezése is, mellyel karöltve mindég sikerül a színre kerülő történelmi drámák jó hírét egy néhány százalékkal lejártni.

Bánk bánt Komjáthy János játszotta valamennyi szereplő között a legderekasabban, de a maga alakításai között korántsem sorozhatja ezt az egyet a legjobbak közé. Sem a hangjában, sem a játékában, — ideérve a mimikát is — nem volt benne az a változatos hajlékonyság, mely az ő színjátkozó képességének oly jellegzetes eszköze. Bartha István Peturjából hiányzott a melegség, mely rokonszenvenessé teszi ezt a királyhű, de a törvényért lázadásra kész fanatikust, aki csak szeretetreméltó rajongásban válik rövidlátóvá. Ő egy indulatos, meggondolatlan diszmagyart játszott. Faragó Ódön Tiborca jeles alakítás. Bársony Aladar Ottó ből egy felicónázott poltront csinált. Rác dr. Biberach lovagja bizonytalan beszédével és vázlatos játékával rosszul hatott. Gertrudist Fái Flóra szépen játszotta. Etsy Emilia Melindája erőtlen Ofelia utánzat volt. A rendezés fogyatékosai főleg az összeesküvők karában emelkedtek ki. De feltűnő az az új felfogás is, melyet a rendezés Gertrud meggyilkolása után Fái Flóra és Komjáthy játékában juttatott kifejezésre. A felvonásvégi obligát tapsokra a szereplők a függöny előtt nem jelennek meg, hanem a függöny húzódik fel egymásután vagy négy-szer és míg Fái Flórának komolyan kell venni Gertrud halálát a mozdulatlanul fekdüni a színen, addig Bánk bán hajlongva fogadja a tapsokat. Ha már úgy véli a rendezés, hogy a halottak ne jelenjenek meg az illúzió rovására, akkor védje meg az illúziót az egész vonalon, bár az illúziókelésnek ez a módja nagyon kezdetleges és nem bír különösebb jelentőséggel.

Közönség szép számban volt a színházban.

(—r)

— A kerülő ut. Henry Bernstein a világhírű francia drámaíró nagyhatású műve a kerülő ut pénteken este kerül színre. Az előadásnak nagy érdekességet kölcsönöz, hogy ebben az ivadban lép fel először Komjáthyné. Mint értesülünk a közönség meleg ovációban fogja részesíteni a kitűnő művésznőt, akinek ritka fellépései színházi esemény számba mennek. A kerülő ut szereposztása a következő: Wilson Raymonde — Komjáthy Závodszy Teréz; Jaqueline a leánya — Fái Flóra; Urami hercegné — Vágóné; Le Meillan — Ujvári; Fred — Miskey; Cyril — Szomor; Missol — Komjáthy; Rousseau — Bartha; Rousseau — Bodrogi Lina; Armané — Rác; Lucienne — Rosos G. zella.

— A fuzsitus kisasszony. Ziehrer, az ismert jeles bécsi operett komponista új művét, a Fuzsitus kisasszony című operettet szombaton mutatja be a kassai társulat. A vidám librettója, pajkos muzsikája operett címszerepét Mezey Margit, a társulat kedvelt szubrettje játsza. Eddigi szép sikereit ezzel az operettel bizonyára gazdagítani fogja. A többi főbb szerepet a társulat java erői játsszák.

Színházi műsor:

Csütörtök: A nagymama. Vigjáték.
Pénteken: Kerülő ut. Színmű.
Szombaton: Fuzsitus kisasszony. Operett premier.
Vasárnap: d. u. Három feleség. Operett, este: Fuzsitus kisasszony. Operett.
Hétfőn: Tündérszeretem. Daljáték.
Kedd: Tatárjárás. Operett.

TÁVIRAT — TELEFON.

A képviselőház ülése

Budapest, nov. 12.

A képviselőház mai ülést gyér pad-szék és ürességtől tátongó karzat előtt 10 órakor nyitotta meg Juszt Gyula elnök. A kormány részéről Wekerle, Andrássy, Günther és Darányi vannak jelen.

A jegyzőkönyv felolvasása után Darányi betérjeszi a borhamisításról és a hamisított bor forgalombahozataláról, Günther pedig az udvarnagyi bíráskodásról szóló javaslatokat. Okolicsányi László betérjeszi az állandó igazoló bizottság, Hédervári Lehel pedig a mentelmi bizottság jelentését Pető Sándor tegnapi afférja ügyében.

Ezután a cselédtörvényt általánosságban és részleteiben elfogadták Simonyi-Semadám Sándor előadásában. A javaslat-hoz Surmia György beszélt horvátul.

A kereskedelmi üzlet átruházásáról szóló javaslatot Nagy Emil előadásában vita nélkül elfogadták. Reöck István előadó ismertette a vízi beruházásokról szóló javaslatot, amelyhez Surmia György, Szabó Károly és Darányi miniszter szólottak hozzá.

A kivándorlásról szóló javaslatokat Bernáth István ismertette. Beck Lajos hosszabb beszédben mutatott rá a kivándorlás okozta bajokra és egy erőteljes akció megindítását sürgette.

A holnapi ülés napirendjének megállapítása után az ülés véget ért.

A Ház elnapolása.

Budapest, nov. 12.

Parlamentari körökben az a hír járja, hogy Wekerle miniszterelnök a kormány nevében hat havi indemnitást fog kérni, mert a Házat e hó végén bizonytalan időre elnapolják mindaddig, míg a Bosznia anneksziójával kapcsolatos külügyi kérdések elintéztve nem lesznek.

A horvát bán a Házban.

Budapest, nov. 12.

Rauch Pál báró, horvát bán ma Budapestre érkezett és a képviselőházban felkereste Wekerle miniszterelnököt, akivel hosszasan tanácskozott.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, nov. 12.

A függetlenségi párt ma este értekezletet tart, amelyen megválasztják a választói reform és az annekszió javaslatának előkészítésére kiküldött külön bizottságok tagjait. A Ház a bizottságokat holnapi ülésén választja meg.

A Reichsrath ülése.

Bécs, nov. 12.

Az osztrák kormány a Reichsrath mai ülésében nyújtotta be a Bosznia anneksziójáról szóló törvényjavaslatot.

A szerb külügyminiszter utja.

Róma, nov. 12.

Milovanovics szerb külügyminiszter ma ideérkezett és megjelent az olasz királynál, akinek átnyújtotta Péter király levelét.

A bosnyák küldöttség.

Budapest, nov. 12.

A bosnyák küldöttség ma délelőtt tisztelgett Fülepp főpolgármesternél és Bárczy polgármesternél, majd a képviselőházba ment, ahol Wekerle, Kossuth, Apponyi és Juszt előtt tisztelegtek.

Váltóhamisító tisztviselő.

Budapest, nov. 12.

Ma letartóztatták ifj. Jeney József fővárosi tisztviselőt, Lung György tanácsos vejét, aki 30.000 korona erejéig váltót hamisított.

Rablótámadás.

Budapest, nov. 12.

Tegnap este egy óriás-utcai kocsimárost, mikor üzletét bezárta, négyen megtámadtak és száz koronát elraboltak tőle. A vendéglős elmenekült, segítségért futott és sikerült is a rablókat elfognia.

Kassai Nemzeti Színház.

1908. november hó 12-én (páros)

A nagymama.

Vigáték 3 felvonásban. Irta: Csiky Gergely.

SZEMÉLYEK:

Szerémi grófné — — — — N. Bodrogyi Lina
Ernő, unokája — — — — Dr. Rác Ede
Örkényi Vilmos, báró, nyug. ezr. Bartha István
Kálmán) rokonai — — — — Szomor Miklós
Piroska) — — — — Sz. Rosos G.
Timár Karolin, nevelő intézet tulajd. Serfőzy Ilona
Mártha — — — — — Etsy Emilia
Tódorka Szilárd, tanár az intézetben Ujvári Lajos
Langó Seraphina, nevelő az intb. Vágóné
Kosztka, ny. ev. tábort. lelkész — Faragó Ódön

SZULTÁN

nagyon kellemes, tiszta ízű, szén-savban gazdag, lithion-tartalmu ásványvíz.

Gyógyító és üdítő ital.

Lithium tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyag-bajok esetében, továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására.

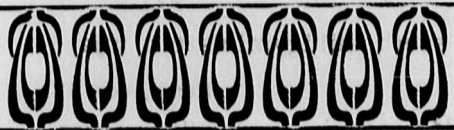
Hugyhajtó és hugyoldó!**SZULTÁN**

Lithium-gyógyforrás-vállalat.

Kutkezelőség és központi iroda:
EPERJES.

Igazgatóság: **BUDAPEST.**
IV., Ferenc József-rakpart 22. sz.

Kapható Kassán minden ásványvíz-kereskedésben és vendéglőben.

Dlcsó pirszén (Koksz).

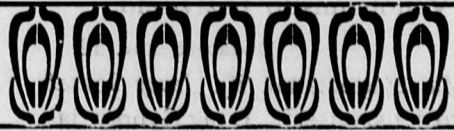
A kassai légszeszgyárban kapható:

Darabos pirszén 100 kg. 4.20 K

Dió pirszén 100 kg. 4.40 K

A házhoz szállítás és elhelyezés
100 kilogrammonként 20 fillér.

Légszeszgyár és villamtelep
igazgatósága Kassán.

Makulatura papir

kicsiben és nagyban
jutányos áron kapható

a „NAPLÓ” kiadóhivatalában Kassán,
Kossuth L.-u. 16. (Bejárat a Fazekas-utcaórái.)

Katholikus

családnál szerényebb igényű vidéki
gyermek teljes ellátásra mérsé-
kelt havi díj mellett elfogadtatnak.
Cím a kiadóhivatalban.

Szatócsok

mellékkeresetre, minden tőkebefektetés
nélkül szert tehetnek. — Közelebbi ada-
tokkal szolgál a „Napló” kiadóhivatala
Kossuth Laos-ujtca 16.

Murányi József kiadó.

FELDMANN HERMAN KASSA.

Felsőmagyarország legnagyobb férfi- és fiu-ruha áruháza Fő-u. (Megyeház).

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a **Kassán**
40 év óta fennálló

férfi-, fiu- és gyermekruha áruházamat

a mai kor igényeinek megfelelően újonnan átalakítottam. Ezentul összes áruimat

szigoruan betartott szabott árak

mellett árusítom. — **Az árak minden egyes ruhadarabon fel lesz-
nek tüntetve.** — Raktáramat a legfinomabb — nagyobbbrészt — saját készítményű
férfi-öltönyök, felöltők, sport ruhák és különleges gyermek-ruhakkal szereltem fel,
melyekkel a vevőközönség legkényesebb igényeit is kielégíthetem.

Amidőn az irántam eddig is tanúsított szives bizalmat megköszönni szeren-
csém van, kérem azt részemre továbbra is fenntartani.

Mérték utáni rendelésekhez
finom és divatos gyapjuszöve-
tekből állandó raktárt tartok.

Kiváló tisztelettel
FELDMANN HERMAN.

KASSAI NÉPBANK R.-T.

Fő-utca 22. szám I. emelet (saját ház.)

foglalkozik bankszakmába vágó összes ügyletekkel.

Elfogad betéteket betétkönyvecskékre és cheque-
számlára a legelőnyösebb feltételek mellett.

Váltókat, kisorsolt értékpapirokat leszámítol. — Folyószámla hitelt
engedélyez fedezet alapján. — Értékpapirokat, külföldi pénzneme-
ket vesz és elad. — Szelvényeket díjtalanul vált be.

Felvilágosítások készséggel adatnak.

o o o LELKIISMERETES MUNKA. o o o

STEINER ADOLF ÉS TSA

csatorna és vízvezeték berendező KASSA, Rákóczi-körút 6. sz.

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését, pontos és lelkiismer-
tes kivitelben. Eddig elvégzett munkáinkkal elismerést vívtunk ki.

:: Abauj-Torna vármegye székházának csatorna és vízvezeték berendezője. ::

o o Tessék költségvetést kérni — díjtalan. o o

Jutányos árak.

Jutányos árak.

Haltenberger Béla

ruhafestő-, vegytisztító- s gőzmosó-gyára Kassán.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesi-
teni, miszerint **gyáram lényeges bővi-
tése folytán a ruhafestést vegyi tisz-
títást, valamint a fehérnemű gőzmosást**
az ismert jó kivitelben
sokkal rövidebb idő alatt

mint ezideig, végezhetem. — Az őszi és téli
ruhák, szőrmemenüiek stb. **mielőbb való be-
küldése ajánlatos.**

Átvételi üzletek Kassán: **Kossuth L.-u. 3.**
Fő-u. 85. (Andrássy-pal.) Gyár: **Kossuth L.-u. 3.**
Deák Ferencz-u. 32/34. **Szerecsen-u. 3.**

Alapítási év:
1810.

Telefonszám:
70.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.